Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
L.L. van den Dobbelsteen
BEL/RO

Telefoonnummer +31235144020
lutzen.van.den.dobbelsteen@noord-holland.nl

Verzenddatum

28 APR. 2022

Kenmerk
1827004/1827014

Uw kenmerk

Betreft: Brief aan PS inzake ontwikkelingen Aardwarmte

Geachte leden,

Op 20 september j.l. kreeg u een technische briefing over aardwarmte in Nederland en specifiek in Noord-Holland. Met voorliggende brief geven wij u graag een overzicht van stappen die sindsdien zijn gezet en recente ontwikkelingen omtrent aardwarmte.

Inleiding aardwarmte in Noord-Holland
Aardwarmte (ook wel geothermie) is een duurzame warmtebron. Aardwarmte wordt gewonnen uit warm water in de diepe ondergrond en levert in Noord-Holland bijvoorbeeld al duurzame warmte aan een aantal bedrijven in de land- en tuinbouwsector. Aardwarmte is ook een potentiële alternatieve warmtebron voor het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. Daarmee is aardwarmte een onmisbare bouwsteen in de transitie naar een fossielvrije energievoorziening.

Ter uitvoering van het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' werken we samen met gemeenten en marktpartijen in de Geo-alliantie, waarbij we samenwerking stimuleren en monopolieposities willen voorkomen. In het 'Aktieprogramma Klimaat' beschrijven we de verschillende activiteiten binnen het programma Versnellen Aardwarmte MRA en de Geo-alliantie. Eén van de overige activiteiten die we in het programma Versnellen Aardwarmte MRA uitvoeren is een onderzoek naar de potentie van aardwarmte in de MRA, aanvullend op het landelijke SCAN-onderzoek (Seismische Campagne Aardwarmte Nederland). Binnen de MRA is namelijk nog weinig bekend over de potentie van de ondergrond voor aardwarmte.

Potentieonderzoek aardwarmte MRA
Het SCAN-programma wordt op verzoek van het ministerie van

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

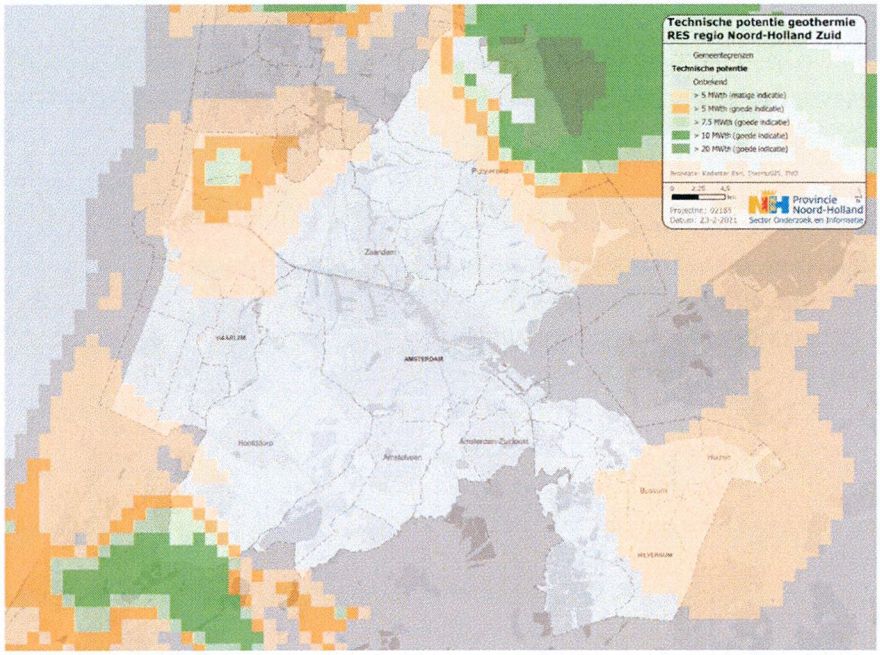
Dreef 3
2012 HR Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL 0010.03.124.B.08

Economische Zaken en Klimaat (EZK) uitgevoerd onder regie van Energie Beheer Nederland (EBN) samen met TNO. Op 16 februari ontving GS een brief van EBN met nadere informatie over het SCAN-programma (bijlage 1).

Het SCAN-programma bestaat uit verschillende onderdelen. In de eerste fase is seismisch onderzoek in de MRA uitgevoerd. Hiermee ontstaat inzicht over de aardlagen die aanwezig zijn in de ondergrond. Momenteel wordt deze data geïnterpreteerd. De volgende fase van SCAN is een onderzoeksboring. Daarmee wordt nog meer bekend over de opbouw en samenstelling van de ondergrond. In de hieropvolgende alinea's staat aanvullende informatie over de interpretatie van de SCAN-data en de wetenschappelijke boring.

- *Interpretatie recente SCAN-data*
  De provincie Noord-Holland, provincie Flevoland en EBN laten momenteel de SCAN-data interpreteren. Hiervoor huren we een bureau in die de SCAN-data omzet in (GIS) kaartmateriaal en een rapport waarin het potentieel van aardwarmte wordt beschreven. Het gevraagde inzicht zal in deze bureaustudie voor een belangrijk deel worden opgedaan via interpretatie van recente seismische gegevens uit SCAN. Het doel is het regionaal ondergronds potentieel van aardwarmte beter in kaart te brengen en de mate te bepalen waarin geothermie kan bijdragen aan de warmtevoorziening. We verwachten het rapport eind september. Daarmee zal het rapport gemeenten helpen om aardwarmte een plek te geven in de 'Transitievisie warmte' en 'Regionale Structuur Warmte' als onderdeel van de Regionale Energiestrategie 2.0.

De MRA was tot voor kort nog een relatief onontgonnen gebied (zie kaartje, aardwarmtepotentie RES 1.0)

- *Wetenschappelijke boring MRA*
  In de brief deelt EBN dat zij in de volgende fase van het SCAN-programma ongeveer 10 wetenschappelijke onderzoeks-boringen gaan uitvoeren, verspreid over het land. Een van de zoekgebieden is de regio Amstelland, waar gezocht wordt naar een geschikte boorlocatie. De onderzoeksboring is enkel bedoeld om nog fijnmaziger kennis op te doen over de ondergrond en daarmee over de potentie voor aardwarmte in een gebied. Het winnen van aardwarmte, dus het toepassen van aardwarmte voor verwarming, hoort niet bij dit onderzoek. Door een zoekgebied nauwkeurig te kiezen zegt de boring iets over de samenstelling van de ondergrond in een veel groter gebied. Als provincie staan wij welwillend tegenover deze onderzoekboring, omdat de vergaarde kennis openbaar is en daarmee bijdraagt aan het tegengaan van monopolieposities. Momenteel verkennen wij met EBN een potentiële boorlocatie op provinciaal grondeigendom. Op deze manier kunnen we ook vanuit onze grondpositie een betekenisvolle bijdrage leveren aan de warmtetransitie.

Na aflopen van deze onderdelen is er zeer waarschijnlijk nog aanvullend onderzoek nodig. SCAN brengt mede in kaart waar aanvullend onderzoek nuttig is en waar de lage potentie hier minder of geen aanleiding toe geeft. Omdat dit veel lokaler wordt uitgevoerd, ligt het voor de hand dat gemeenten en/of andere lokaal opererende partijen hier, mogelijk ondersteund door de provincie, het voortouw in nemen.

Landelijke ontwikkelingen aardwarmte
Vanuit het rijk zijn er nieuwe ontwikkelingen omtrent de gewijzigde mijnbouwwet en de nieuwe openstelling van de SDE++ als subsidie-instrument voor aardwarmteprojecten.

- *Gewijzigde mijnbouwwet*
  De Tweede Kamer is in februari akkoord gegaan met een wijziging van de Mijnbouwwet, met aanpassingen van het vergunningstelsel voor de opsporing en winning van aardwarmte en voor het bevorderen van de veiligheid en de ontwikkeling van aardwarmte. De gemeenten krijgen hierin zelfstandig adviesrecht. Ook zijn onder andere nadere eisen gesteld aan de locatie van aardwarmteinstallaties ten opzichte van waterwingebieden. Een gesprek met de drinkwaterbedrijven en waterschappen voor gezamenlijke duiding van deze wijzigingen is in de maak.

- *Gewijzigde SDE++ subsidie*
  Doorlooptijden van projecten blijven in de ordegrootte van 7 jaar. De SDE++ voor 2022 is verbeterd. De inschatting is dan ook dat enkele projecten in Noord-Holland een SDE- aanvraag kunnen doen dit jaar. Overigens blijft de noodzaak bestaan om de regeling verder te verbeteren voor projecten in gebieden zoals een deel van de MRA, waar de ondergrondpotentie onduidelijk is. Een werkgroep vanuit de geo-alliantie werkt aan voorstellen hiervoor.

Handreiking aardwarmtebeleid gemeenten MRA
Verder beschrijft het 'Aktieprogramma Klimaat' ook hoe we inzetten op communicatie over en ondersteuning van gemeenten bij het ontwikkelen van beleid ten aanzien van aardwarmte. We organiseren reguliere webinars via het Servicepunt Duurzame Energie, met als doel de kennis op het gebied van aardwarmte bij gemeenten te vergroten. De eerstvolgende webinar staat gepland op 10 mei. Daarnaast heeft de stuurgroep van de Geo-alliantie recent een 'Handreiking aardwarmtebeleid gemeenten MRA' vastgesteld (bijlage 2). De Handreiking heeft als doel om gemeentebestuurders en -ambtenaren te helpen bij keuzes in het aardwarmtebeleid in het algemeen en keuzes voor de medewerking/houding ten opzichte van een aardwarmte-initiatief in de eigen of nabijgelegen gemeente. Wij hopen dat de handreiking gemeenten beter instaat stelt aardwarmte een plek te geven in de 'Transitievisie Warmte' en de 'Regionale Structuur Warmte' als onderdeel van de Regionale Energiestrategie 2.0.

Tot slot
In het najaar verwachten wij u wederom te kunnen informeren over nieuwe aardwarmte ontwikkelingen, waaronder de resultaten van het potentieonderzoek aardwarmte MRA.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris voorzitter

R.M. Bergkamp

A.Th.H. van Dijk

2 bijlagen

- Bijlage 1: Brief onderzoeksboring EBN
- Bijlage 2: Handreiking aardwarmtebeleid gemeenten MRA